

ጉዳዩ የኔታ

አይተ ገብረኪዳን ደስታ

መልሴ

ወደባት ኤርትራ ግርማይ ኪዳነ (ወዲ ፊሊፖ)

ሚላኖ ኢጣልያ.... ዕለት 19/08/2016

ፍልይቲ ሕታም

አብ መርብብ ኢንተርነት ዩቲብ ብሓደ ፈታዊ ዝተሓበረኒ ቃለመጠየቕ ንበሎ ድሓን ኮነ ኢልካ ዝተረኸ አምሲልካ መልእኽቲ ትግራይ-ትግርኛ.. ዘይተበራበረ ሕልሚ ምስመዓይ ሽሕ እኳ ንዝሓልም ተበራበር እምበር አይትሕለም ክትብሎ መሰል ሕልሙ ኸትክልክሎ ካብ ብሕጻነይ ዝተማሃርክዎ ዓገብ ስለ ዝኾነ አይትሕለም አይበሎ እምበር፡ ትሕዝቶ መልእኽቲ ኮንቲ ከምዝኾነ ክነግሮን እቲ ኮንትነቲ ከዘኻኸሮን ኣነ እውን መሰል ስለ ዘሎኒ እየ ነዛ መልሴ ዝጽሕፍ ዘለኹ እሞ ንፍርዲ ራኢ ለባማት ኤረክባ።

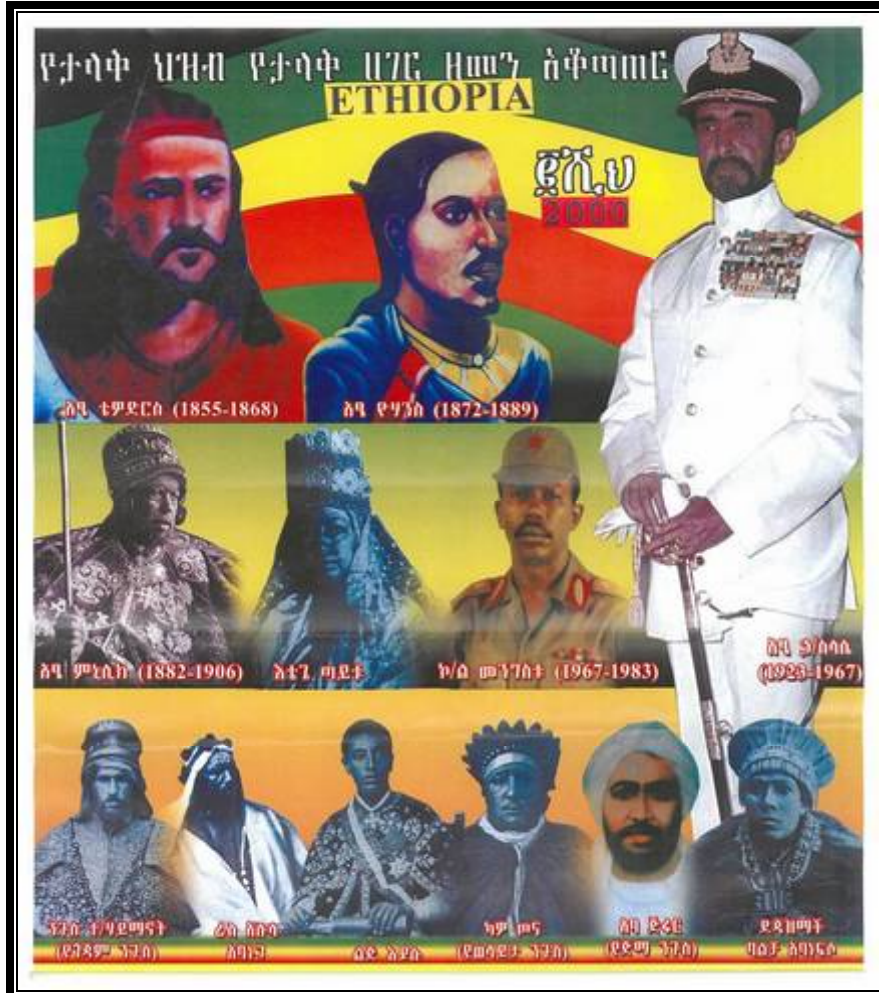
ቅድሚ ኣብ አርእስተ ገለጻይ ምእታው ግን ኣብቲ መንነቲ ዝሕብር መልእኽቲ መምህር ተባሂሉ ስለ ዝጽዋዕ.. ተጋሩ አዕሩኸይ ከምዝነገሩኒ.. መምህር ዝጽዋዕ ፊደል ቆጶሩ ንምምህርና ዝበቐዔ ዘይኮነ... ቀዳሲ ዛቕናይ አገልጋሊ ቀሺ እዩ መምህር ዝበሃል ብባህለ ልምድና ስለ ዝበሉኒ.. እቲ ናይ እንዳዳለቡኡ አጸዋውዓ ከምንዘየ ኣተዓባብያይ ስለ ዘይፈቕደለይ መልእኽተይ እምበኣር... መምህር ገረኪዳን ደስታ ኢሉ ኤመሐላልፈሉ።

መምህር ገብረኪዳን ደስታ

አንታ ክብለካ መሰታይ ወይ ካብ ዕድመይ ንእስ ዝበልካ ስለ ትመስል እየ እሞ፡ ገለ ከምቲ ኣተዓባብያኻ ሕገ ይኩኖ ኣምላክ... ጎይታይ? እምበይተይ ወዘተ..

ዘይባህሉ ልምዶይ ብቋንቋኻ ተጠቂመ ኣንቱም ክብለካ... ሓቂ ዘይኮነ ከም ሕጨጫ ከይስመዓካ ኢየ ኢሊ ክሕብረካ ፍቐደለይ።

መምህር???

ኣብቲ ገለጻኻ ንኣቡን ድዮም ቀሺ ድሓር ሃጺይ ዮውሃንስ ዝበልኩሙዎም ከተተዓባቢ ዝገለጽካዮ.. ኣብቲ ንሶም ብህይወቶም ዝነበሩ እዛ ሎሚ 13 ክፍለ ሃገራት ሓዛ ኢትዮጵያ ትበሃል ዘላ ብብክፍለ ሃገራን ነገስታታን ትነብር ዝነበረ ኢየናዮም ወይ ኣየነይቲ ክፍለ ሃገር እያ ንጉስና! ኢላቶ እሞ ናይ ኩለን ክፍለ ሃገራት ነጋውስ ላዕለዎይን ጠቕላሊን ንጉስ ነገስቲ ተባሂሉ ተሸይሙ?

ታሪኹ ከምዝፍለጥ:

ኣብቲ እዋናት እቲ ዓለመለካዊ ሃድንን ቅልውልባትን ሃይማኖታት ስለዝነበረኩም መራሕ ሃይማኖት ተፈሊጡ ጸረ ምስልምና ዝዋጋእን ዘዋግእን እዩ ነይሩ፡ ስለ ዝኾነ ኸኣ እዩ... ድሕሪ መስዋእቲ.. ንመራሕ ሃይማኖት ክርስታና ረቲዕናዮ ዘስምዕን ዝነግርን ምስክርንታት ተባሂሉ... ክላዱ ቆሪጺም ወሲዶሙዎ እሞ ነዚ ሓቂ እዚ ዓባቢጥካ መን ከም መራሕ ሃገር ጌርካ ክትትርኾ ትፍትንሲ... ዝሰምዑ ዓለመለካዊ ታሪኽ ዘጽንዑ ኣለዉ እሞ

ከይሰምዑኒ ኢልካ ንእሽቶ ልቢ ዘይምግባርካ.. ምስ ዕድሜኻ ኣመጣጢኑ ኣዘነልካን ተገሪመልካ።

ንእቲ ሃጺይ ምንሊክ ክፍለ ሃገራት ኢትዮጵያን ነጋውሳን ገቢቱ ናይ ኢትዮጵያ ንጉሥ ነገስት ዝተጸወጹ ኸኣ ከም ኣደ ሸፍታ.. ሸያጥ መሬት ጌርካ ክትገልጽ ምፍታንካ.. እቲ ምንሊክ እቲ እንድዩ... ንኹለን እተን ብብክፍለ ሃገረን ተመሓዲረን ብነጋውሥን ተቐይደን ዝነብራ ገቢቱን ጠሚሩን ኣደ ህዝቢ ኣደ ሃገር ኢትዮጵያ ኣብ 1899 ኣጸዊዑ?

ነዚ ሓቂ እዚ ክትነግሮ ዘይምፍታንካ ዘገርም ጥራሕ ዘይኮነ ካልእ ተልእኾ ከም ዘሎካ ዝሕብር እዩ እብለካ።

ንኣፍልጦ ክኾነካ

ኣብቲ ዘመናት እቲ ድሕሪ ምዝሃም ረጽመ መግዛእቲ ምእመና (ሃይማኖት) ኣብ ግበታ ሃገርነት ዝተጀመረሉ ኾይኑ ኩሎም እቶም ኣብቲ እዋን እቲ ዝነበሩ ርእሰ ሓያላን ኣብ ዓለማት ተዋፊሮም መግዛእታቶም ዘስፍሕ ይሑሉ ዝነበሩ፡ እዛ ካብ ነዊሕ ዓመታት ዘይእንታወይትነት ዘዘርኩቡም ክትጨውዩዎ እትፍትኑ ክብርቲ ሃገርና ኤርትራ ኣብ ሃገራት ስሉስ ዓለም እታ ቀዳመይቲ ዶባ ኣነጺራ ሃገርነታ ኣመስኪራ፡ ኤርትራ ሃገር ተባሂላ፡ ብዓለመለኻዊ ቤት ፍርዲ ዝተመዝገበት ሙኻና፡ ገለ ክተሓባብሩኻ ዘደልዩ ሰባት እንተረኹብካ.. ኣብ ከተማ ጅነቭ (Switzerland) ዝርከብ ቤት መዝገብ ናይ ፍጹም ብይን ዓለም 1903 ተወከስ።

ዕድመ ኣሎካ... ሕብሪ ጸግሪ ርእሰኻ ዝቐየርካ ኢኻ እሞ... ንሓንቲ ልዕልቲ ሃገር ልዑል ህዝቢ ከም ድንሽ.. ኮሞዶ ጌርካዮ ተሸይጡ ክትብልሲ ልዕሊ ምሕፋር ኣማን እግዚኣቢሄር እንተኾንካ.. ሞት ዘይትተርፍ ከየርከበትካ ኣባት ነብስኻ ካህን ጸዊዕካ ተናሳሕ።

ብሄርነት፡

ብዛዕባ ብሄረ ኣግኣዝያን ከም ዋናታቱ ኳንካ ክትገልጽ ምፍታንካ ኸኣ... ቀዳማይ ነገር ብሄርነት ዶብ የብሉን... ብሄርነት ዘጸውዖ እቲ ባህሌ ልምዱን ሕገ እንዳባኡን እዩ እሞ ንዓና ኤርትራውያን ካብ ስግረዶብ ዘለኹም ኣደ ከምዘይኮንና ኣብሪሁ ዝገልጽ... ንሕና ብሕገ እንዳባ ተጠራኒፍና ዝቐምና... ንስኹም ብሕገ ይኩኖ ኣምላክ ዝነገሰ ንጉሥይ ዝበረቐ ኸኣ ጸሓየይ ዝቐምኩም.. እዚ ክልተ ኣምራት እዚ እንታይ የራኸቦ?

ቋንቋ ክትብክ እንተኾንካ.. ቋንቋ መዛረቢ መቀራረቢ ድኣ እምበር ፍሉይ ሃገር ዘለዎ ኣይኮነን።

ከም ኣብነት ክኾነካ

ክንደይ ሃገራት ዓረብ ቋንቋ ይዛረባ? ክንደይ ሃገራት እንግሊዝ ቋንቋ ይዛረባ? እንታይ ድኣ ሓንቲ ሃገር ዘይጽውዓ?

አይተ! መምህር:

ንጉስካ ነበር ዝገነወ ሃገይ ሃይለ ስላሴ... ሞግ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ ይብል ይፍክር ነይሩ.. እዚ ማለቱ ኸኣ ንሕና ወለዶ እስራኤል አይሁዳውያን ኢና ማለቱ እዩ እሞ.. ሕጅ ኸኣ ሓድሽ ውጥን ንህዝቢ ከተእምን አግኣዚያን ኢና ክትብልሲ ንሙኅኑ እቲ አግኣዚያን ዝበሃል ብኸመይ ከም ዝኾነ ተነጊርካዶ ትፈልጥ ወይስ ኣነ ክነግረካ?

በል ክነግረካ

ታሪኻዊ አቦ መሬት ከበሳ ብንጉስ ሜሮኒ አቦ ጫሎቕ.. ማሎቕ.. ፋሎቕ ዝዝከር ቅድሚ ንጉስ ምጽወዱ.. አግኣዚ ሜሮኒ ወዲ ሓማታጽዮን እዩ ዝጽዋዕ ዝነበረ... አግኣዚ መጸውዒኡ ኸኣ.. ካብ በዓል ምድረ ገነት እዚ ሕጅ ብዒራቕ.. ሱዑዲ.. የመን.. ፈለስጥኤም ዝጽዋዕ ባሕሪ ገነት (ሎሚ ቀይሕ ባሕሪ) ሰጊሩ ኣብ እዚ ሕጅ ብአውራጃ አክለጉዛይ ዝፍለጥ ዘሎ ጥንታዊ ወደብ አዱሊስ ዓሊቡ ፊደል ግእዝ ንምህሮ ዘምጽኤ ኾይኑ ዘስፋሕፍሔ አቦ.. ንሱ ንጉስ... አህዛቡ አግኣዚያን ተጻዊዕና እሞ..... ነዚ ክቡር ታሪኽ ዋናታቱ እናሃለውናዮ ናትና እዩ ክትብል?

በል እስኪ ዲያቆን:

ምኒሊክ ንህዝቢ ትግራይ ጸላኢኡ ምንባሪ ገሊጽካ... ንኤርትራ ምንሊክ ሸይጡዋ ኢልካ ምኒሊክ ንኤርትራ ክሸይጥ... ንትግራይ ኣብ ግዝኣቱ ክዓብጥ እንታይ ስለ ዝኾነ ወይ እንታይ ስለ ዝተአማመነ? ንትጻልኦ ምሕቋፍ ኣበይ ዝተተለመ?

መምህርዶ ሃለቃ?

ንዘይበራበር ሕልምኻ ክምልሸሉ መመጣጠኒ ክህበሉ ዝኸእል ብዙሕ ኣሎ፡ ኮይኑ ግን እዚ ልዕል ኢሊ ገሊጸልካ ዘለኹ... ካብ ሕልምኻ ቁሩብ ከንቀሳቕሶካ ተሰፋ ብምግባር ንመመዛዘኒ ክኾነካ እዘን ዝስዕባ ሕቶታት ተረከበኒ።

1. ትግራይ ኢትዮጵያ ካብ ኮነት ኤርትራውያን ኢትዮጵያውያን ክትብል ትፍትንሲ ኢትዮጵያ ንኤርትራ ክትጨውይ እንከላ... ክንደይ ንብረትን ህይወታትን ኤርትራውያን ኣጽኒታ?
2. እቲ ኣብ 1988 ዘጋጠመ ዳግማይ ኩናት ዝስዓቦ ጥርዝያ ኤርትራውያን ካብ ኢትዮጵያ እቶም ዝተጠረዙ ኤርትራውያን ኣብ እግረ መንገዲ ዓዶም ብትግራይ ክሓልፉ እንከለዉ እንታይ ግፍዒ ከም ዘጋጠሞም ትዝክሮዶ? ትዓብጦ?
3. መን በል ዝበለካ... ንበዓል ክቡር ኣቦና ራእሲ ተሰማ ኣስበሮም ምስ ኢትዮጵያ ኣሕዋትና ተጋሩ ብ1945 ይሕሸና ኢሎም ኢልካ፡ ኣቦና ራእሲ ተሰማ ኣስበሮም ግን ከምኡ እውን ሓጂ ኢማም ሙሳ ዝበልዎ... ኤርትራ ናይ ኤርትራውያን ምሕደራ ኣብ ኤርትራውያን እዩ ስለዚ ታሪኽ ምዕምጻጽ ዛቐናይ ካብ ኮንካ ሓጠኣት ሙኅኑ ኣይትረስዕ።

4. ሞሊቹካ ግዲ ኮይኑ ኸኣ ንኤርትራውያን ባንዴራና ከም ዝተቐንጠጥና ትነግር እሞ፡ እዚ ትኣምን ካብ ኮንካ.. እቲ ባንዴራ ኤርትራኽ ባንዴራ ትግራይ እዩ ዲኻ ክትብል ደሊኻ?

ሰራቕ ሞባእ? ባዕሉ ይለፋለፍ

ትብሉ ኣብቲ ምህሮ ቅዳሴኹም እሞ፡ እዚ ሕጂ ትብሎ ትወላውሎ ዘሎኻ፡ ነቲ ነቶም ኣብ ኤርትራ ተኸሲቶም ዘለዉ ምንጽጽላዎትኩም ህ.ግ.ደ.ፍ. ንዓናን ከማናን ተመሲሎም ዝተሰኹዑና ሕጂ ግን ብግልጺ ብጽንተትና መዲቦም ኤርትራውነትና ደምሲሶም ናብ እንዳግለቦኦም እንድርታ ድዩ ወለይታ ከእትወና ዝሓልሙ.. ነቲ ወፍሪ ንኸተጠግዕሙ ንሰኻ ጥራሕ ዘይኮንካ፡

ሀ/ ልጅ ኢሲያስ እንታይ ኢሉ?... ሰብ ናብ ማይ ዘለዎ ይኸይድ እምበር ማይ ኣብ ሰብ ዘለዎ ኣይመጽእን

ለ/ ብዓል ኣይተ ህበይ (ማንኪ) ኣይተ ኸሻ እንታይ ይብሉ?... ቀደም ገዛእትኹም ሕጂ ኸኣ ረገጽትኹም

ሐ/ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ተሓቢኡ ዝግዕር ዘሎ ሽሙ ለዊጡ (ተስፋጾን) እዮብ፡ ክንዲ ዘኾለስኩ ኢደይ ተነኸስኩ ከምዝበሃል.. ኣብ ዑቕባ መሕተቱ.. ኤርትራዊ ውጽዕ ኢሉ.. ሕጂ ኸኣ መናህርትኻ ኮይኑ ትግራይ-ትግርኛ እምበር ኤርትራ ዝበሃል ሃገር የለን ይብል ኣሎ እሞ፡ ብቐረባ እዋን ግብረ መልሲ ኣብ እንዳሕጊ ክንህቦ ሙኻንና ኤበስረካ።

መደምደምታ!

ኣቦታትካ እንታይ ይብሉ ነይሮም? እንተ ብርቱዕ ሓሚምካ፡ ሞት ከየርከበትካ ንዓደይ ንዓደይ የብልካ ዝበልዎ ብኣኻን ምንጽጽላዎትኩምን ዝወፍር ዘሎ ሓሳኽ ወፍሪ... ምስ እዚ ሕጂ ዘሎ ኣብ ኢትዮጵያ ገልጠምጠማት ዘስዕቦ ናህሪ ኣሰኪፉካ ሙኻኑ ርጉጽ እዩ እሞ ዕድሜኻ ከም ዝመስለኒ ንሓመድ ዝተቐራረበ ኾይኑ.. ሞተይ ዘይተርፈኒ ኣሐስወኒ ኣብ ታሪኽ ክዝክሩኒ ኢልካ ከይትኸውን እውን እጠራጠር እየ።

ሰናይ ቅነ ንዓና

ገረኪዳን ደስታ ለቢሙ ኸኣ የስምዓና